

РЕШЕНИЕ

№ 1088

гр. София, 21.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 07.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **1914** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.201 от АПК вр. с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Е. Д. М. ЕГ [ЕГН] от [населено място], срещу срещу ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ОХРАНА“ при Министерство на правосъдието за осъждането на последната да му заплати неимуществени вреди в размер на общо 50 000лв. /по 10 000лв. за всяко дело/ за това, че е бил в унизително положение и третиране с поставянето на белезници на ръцете и краката при конвоирането му по делата на 04.02.2020г. по н.дело №5059/16г., на 05.02.2020 по дело №4312/19г., на 07.02.2020г. по дело №5133/19г., на 12.02.2020г. по дело №4171/19г. и на 14.02.2020г. по дело №5675/16г. в СГС /уточнение на л.65/ като до започване на делото вкл. е бил държан в съдебна зала с белезници в нарушени на презумпцията за невинност.

Излага се съображението, че към посочения момент не бил е осъден, когато е бил конвоиран към съдебната зала включително и в съдебната зала преди да започне заседанието и е бил поставен в положение, присъстващите граждани да се питат какво е направил и защо се държи така окован. Визира се, че с действията на служителите на ГДО се нарушава чл.5, ал.2 от Конституцията на РБ, както и най-вече чл.5 от Директива 2016/343, поради което е следвало да се приложи нормата на директивата пред съответния правилник за начина на конвоиране на лицата. Има позоваване и на практиката на СЕС и ЕСПЧ –делото „П. К. срещу Перу“ и „Р. и К. срещу Грузия“. С оглед това –се моли да се уважи исквата претенция.

В съдебно заседание ищецът лично поддържа исквата си молби и заедно с адв.Ю..

Ответникът не се представлява и не изразява становище по делото.

Представителят на СГП изразява становище да основателност на претенция и предлага съдът по справедливост да присъди обезщетение.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ ГРАД КАТО СЪОБРАЗИ ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО, НАМЕРИ ЗА УСТАНОВЕНО СЛЕДНОТО:

От фактическа и правна страна:

Ищецът е конвоиран в СГС на 04.02.2020г. по н.дело №5059/16г., на 05.02.2020 по дело №4312/19г., на 07.02.2020г. по дело №5133/19г., на 12.02.2020г. по дело №4171/19г. и на 14.02.2020г. по дело №5675/16г..

Не е спорно, че е бил с белезници на краката и ръцете.

Съдебно известно е вкл. и от настоящето дело, че ищецът в същия вид и по дела на АССГ се подsigурява, като прави искане до съдебния състав за свалянето им по време на съдебно заседание. Приложими както за ответника, така и за състава са Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойна дейност. Видно от чл.18, ал.6, т.1 от Правилата при конвоиране на определена категория лица –се поставят и белезници на краката. Сред тези лица са особено опасни за бягство, но и осъдените на над 10 години лишаване от свобода, обвиняеми и подсъдими за тежки умишлени престъпления, участници в организирани престъпни групи и т.н.. Изброяването не е кумулативно, а алтернативно, поради което е достатъчно едно от условията да е налице и както е лицето да е подсъдимо /към процесния момент/ за тежко умишлено престъпление включително и за участие в престъпна група –изпълнени са две условия дори. По същество ще се обсъди дали тези Правила следва да останат неприложени с оглед Директива 2016/343.

Също така - съдебно известно на съствава е, че при дела по АССГ лицата от СЦЗ не стоят в съдебна зала, дори и да е дошъл часа им на заседанието за изчакване на делото, а служител от конвоя запитва състава дали да качи лицето по делото, ако съответно същото започва. До посочения момент лицето се намира в автомобила/буса на ГДО. Лицето се качва по стълбите, които се ползват от служители и граждани, без да има за целта отделен вход, доколкото сградата не е строена първоначално да бъде използвана като Съдебна палата.

Общоизвестно е, че там където има сгради изградени като Съдебни палати, има отделен вход за лицата, идващи от затвора или следствието именно с оглед сигурността и на останалите лица и предотвратяване възможността за бягство. Този вход има пряк достъп до определена съдебна зала, използвана за случая.

Не е установено по делото каква е организацията за лицата-арестанти и осъдени в Съдебната палата на бул.Витоша, но също е общоизвестно, че не е строена и предназначена изначално за Съдебна палата.

По делото са изслушани показанията на св.М. П., също лишен от свобода, изтърпяващ наказанието си в СЦЗ. Показанията на свидетеля М. П. не могат да се ползват като достоверни за гореизложените факти, тъй като лицето говори общо, че се е налагало изчакване на делото, поради закъснения и лицата стояли задържани в съдебна зала. След като ищецът твърди, че има подобен ред –следва да го докаже, тъй като претенцията му обхваща именно и държането до съдебното заседание в зала, редом с другите граждани, нещо което не се допуска и наблюдава в АССГ. Доказването трябва да бъде пълно /най-често с преписи от протокола, който е официален документ/ т.е. да се установи, че за конкретното дело е призован напр. в 15.00, а съдебното заседание е започнало в 15,30ч. и за времето до започването е бил пред

съдебната зала или вътре с белезници.

Съдът кредитира показанията на св.П. за физическата болка от белезниците върху лицата, когато са в конвойната кола, че има стъпала и трудно се качват, както и стълбите на АССГ, предвид това, че лицата не могат да ползват асаньора, но същите са неотнормирани, преценени към претенцията, която касае дела в СГС. Кредитира показанията му, че ищецът е страдал и се е ядосвал, както и факта, че в съдебната зала на СГС са водени с белезници, поради което са отправяли искане до състава – да им премахне белезниците, като имало конкретни състави на СГС, които никога не им сваляли белезниците. Кредитира твърдението на свидетеля, че когато граждани са ги видели така оковани, винаги са се питали, какво толкова тежко са извършили, че за да се съпровождат така.

Съдът приема и за отнормирани и безспорен факта, че по време на посочените дела ищецът е имал качеството обвиняем, докато е общоизвестно, че е осъдителната му присъда на специализирания наказателен съд е потвърдена на с решение №242/16.04.20г. по дело №1018/2019г. на ВКС.

Следователно от правна страна СЪДЪТ установява, че чл.5, ал.2 от КРБ, както и чл.3 от Директива 2016/343, която е относно укрепването на някои аспекти на презумпцията на невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство- касаят невиновността на лицето, а именно, че всеки е невинен до доказване на противното /КРБ/. Чл.5 §.1 от директивата, на която норма се позовава ищеца се отнася до това как обвиняемите и заподозрените се представят и е продължение на посочената презумпция. Към държавите членки е разписано задължението да вземат подходящите мерки, за да гарантират, че заподозрените и обвиняемите не са представяни като виновни в съда и пред обществеността, чрез използване на мерки за физическо възпиране. Също така §.2 визира изключението от §.1, че същият не възпрепятства държавите-членки да прилагат мерки за физическо възпиране, които са необходими по специфични за делото съображения във връзка със сигурността или за да се попречи на заподозрения или обвиняемия да се укрие или установи контакт с трети лица. В директивата в преамбюла т.20 е посочено че мерките за физическо възпиране са и белезниците, стъклени клетки, окови, освен ако е необходимо по специфични по делото съображения или със сигурността или със възпрепятстването на обвиняемия да се нарани, нарани други лица или повреди имущество или да се укрие. Следователно въз основа на посочения принцип за невиновност и разписаната в директивата гаранция за същия, изразяваща се в пряко задължение към държавите –членки- не следва обвиняемите и заподозрените да се водят и да бъдат до съдебното заседание с белезници, освен ако има причина. Тя следва да бъде конкретна, във връзка или със сигурността на гражданите напр. в посочената палата, както е в сградата на АССГ. Липсата на отделен вход и възможността обвиняемите да се придвиждат заедно с другите граждани по дела по стълбището от близо два метра ширина/АССГ/, без оглед на това да могат физически се охраняват, и изобщо дали могат да се охраняват адекватно /в тази ситуация/ -СЪДЪТ намира именно за такова обстоятелство, което налага използването на белезници. Доколкото и Съдебната палата на бул.Витоша не е сторена като Съдебна палата, то СЪДЪТ намира, че и при същата конвоя по дела изисква от служителите на ГДО –с цел сигурността на другите граждани и служители – арестантите и обвиняемите – да бъдат физически възпирани с наличието на белезници. Известно е, че не може и не се прави отделен „коридор“-изолиране на

останалите лица, за да може да се придвижи обвиняемият/, за да могат да преминават тези лица, за да се пазят без наличието на белезници вкл. и ако се опитат да избягат. Евентуалната реакция на служителите на ГДО и използването и на други средства за възпрепятстване – би застрашила сигурността на гражданите. По изложените причини СЪДЪТ намира, че е приложимо именно изключението по §.2 на чл.5 от директивата и белезниците като средство за възпиране са не само допустими, но и наложителни, за да не могат обвиняемите да се разхождат свободно сред другите граждани. От друга страна – не трябва да се забравя, че заподозрян или обвиняем, макар да не е осъден и да се счита, за невинен до доказване на противното, за да се конвоира от следствието е с мярка за неотклонение „задържане под стража“ -ЗС. Тази мярка видно от чл.63 от НПК е най-тежката и се налага по изключение –при обосновано предположение за авторството на престъплението, в което е обвинен и при опасност да извърши престъпление или да се укрие. Това означава, че не е необходимо отвеникът да установява, че ищецът е правил опит да се укрие. Това и повишения рист е преценен и установен от съдебен състав. Следователно не само, защото сградата на Съдебната палата на бул.Витоша не подsigурява такива условия, че лицето няма да затраши сигурността на гражданите, а и защото има опасност това лице, след като има мярка ЗС да се укрие- се налага приложението на изключението по чл.5,§.2 от Директивата. От друга страна не е спорно, че разписаното до държавите –членки задължение – е ясно, нормата въз основа на принципа на примата има пряко приложение и при противоречие с националната следва последната да се остави неприложена /визираните по горе Правила/.

Следователно – не се доказва първия елемент от фактическия състав за отговорността на ответника – противоправно административно бездействие. Не се установява и причинна връзка, както и вредите сами по себе си, за които дава показания свидетеля са твърде общи. Не е доказано, че по конкретните дела, редом с ищеца е конвоиран и свидетелят, че преди съдебното заседание е държан в съдебна зала, че там е имало и други предходни дела, по които са чакали граждани. Може например делото да е било единствено за деня. Може да е насрочено, както и настоящият състав се стреми да насрочва подобен вид дела, след всички останали. Може изобщо да не е имало граждани в съдебната зала- както се практикува от АССГ –при тези дела - няма други страни в залата. Дори и да е имало реплики от рода на „Какво толкова е извършил този, за да е окован така“?, казани в съдебна зала, следва да се има предвид, че пътят до съдебните зали вкл. и до СГС включва /по изложените по горе коментари/ движение на лицето и сред други лица –служители и граждани, поради което тази реплика, не може да се очаква да е първа. В действителност подобен коментар засяга достойнството на субекта, но и констатацията на наказателния съдия да направи извода, че лицето ще извърши престъпление или ще се укрие –при налагането на мярката ЗС- също рефлектира върху презумпцията за невинност. Съдът намира, че презумпцията за невинност цели основно да защити обвиняемия в хода на разследването и по време на съдебното следствие, да не се ценят предубедително доказателства, въз основа на които ще се гради присъдата –виновен или не. Представянето на обвиняемия в общество, където гражданското такова почти отсъства и няма каквато и да е критичност към потъпкването на всякакви морални устои – не може да шокира последното и с оглед потъпкване на невинността на обвиняемия тогава М..

Следователно – исквата молба е напълно неоснователна и следва да се отхвърли, тъй

като не се установи нарушение на чл.5 §.1 от Директива 2016/343, а точно обратното доказва се изключението по §.2 на чл.5 от същата. Относно останалите доводи вкл. решението на ЕСПЧ /решение от 29.01.2009г.- по дело №1704/06г. RAMISHVILI AND KOKHREIDZE v. GEORGIA/ –то касае друга обстановка /във връзка с размера на килията/, не засяга изключенията по чл.5 §.2 вр. с т.20 преамбула на Директивата, поради което не следва да се обсъжда.

ВОДИМ СЪДЪТ

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователна искова молба на Е. Д. М. ЕГ [ЕГН] от [населено място], срещу ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ОХРАНА“ при Министерство на правосъдието за осъждането на последната да му заплати неимуществени вреди в размер общо на 50 000лв./по 10 000лв. за всяко дело/ за това, че е бил поставен в унизително положение и третиране с поставянето на белезници на ръцете и краката при конвоирането му по делата на 04.02.2020г. по н.дело №5059/16г., на 05.02.2020 по дело №4312/19г., на 07.02.2020г. по дело №5133/19г., на 12.02.2020г. по дело №4171/19г. и на 14.02.2020г по дело №5675/16г. в СГС вкл. и до започване на делото бил държан в съдебна зала с белезници в нарушение на презумпцията за невинност и задължението по чл.5 §.1 от Директива 2000/343.

Решението може да се обжалва пред ВАС чрез АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му с касационна жалба.

Съдия: